Europos LIETUVIS

Nr. 44 (2129) Londonas, 1990 m. lapkričio 16 d. XLIV

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOS TARYBOS PAREIŠKIMAS

TSR Sąjungos kariuomenė Lietuvoje yra dalis kitos valstybės militaristinės sistemos bei ideologijos, kuri dabar patiria didelę krizę. Toje sistemoje tebeveikia seni privalomos karo tarnybos mechanizmai ir vėl neteisėtai taikomi Lietuvoje. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba jau anksčiau yra pareiškusi, kad Lietuvos Respublikos piliečiams neprivaloma ir nerekomenduojama tarnauti kitos šalies ginkluotosiose pajėgose; todėl dauguma Lietuvos jaunuolių taip ir pasielgė pavasario šaukimo į Tarybinę Armiją metu, tikimės neatsilieps ir į šio rudens atitinkamus kvietimus, nepabūgs gąsdinimų. Lietuvos Respublika nedraudžia jaunuoliams savo laisva valia eiti į tokią tarnybą, tačiau kviečia teisingai suvokti piliečio pareigą ir svetimos valstybės kariuomenėje netarnauti. Tarybų Sąjungos ginkluotosios pajėgos neturi jokių teisių Lietuvoje prieš tuos, kurie šaukiami atsiliepia, imtis bet kokios prievartos. Suprantama, negali būti naudojama nei psichologinė prievarta, nei jokie gąsdinimai arba primygtini įkalbinėjimai.

Artėja laikas, kai Lietuvos vyrai bus pašaukti į jų Tėvynės tarnybą, ir Aukščiausioji Taryba neabejoja, kad visi atsilieps, noriai eis atlikti Lietuvos Respublikos piliečio pareigą.

V. Landsbergis
Lietuvos Respublikos AT pirmininkas
Vilnius, 1990 m. spalio 30 d.

DR. OTTO VON HABSBURG MEP LANKĖSI LONDONE

Lapkričio 2 dieną Londone lankėsi dr. Otto von Habsburg MEP., lietuviams gerai pažįstamas ir visuomet pabaltiečių reikalus ginantis Europos Parlamente. Jis buvo pakviestas „European-Atlantic" grupės ir dalyvavo jo garbei suruoštame priėmime vienoje iš istorinių (statyta 1619 m.) Londono salių „The Banqueting House", Whitehall.

Garbės svečią pristatė „European-Atlantic" grupės pirmininkas The Rt. Hon. Lord Rippon of Hexam, QC., kuris taip pat yra entuziastiškas europietis. Dr. Otto von Habsburg yra „European Movement" prezidentas, Bavarijos apygardą atstovaujantis Europos Parlamento narys Strasburge, buvęs Austrijos ir Vengrijos kronprincas.

Svečias plačiai kalbėjo apie teigiamas Europos Bendruomenės puses, išplėtimą ir glaudesnį bendradarbiavimą. Jis sutinka, kad dabartinė 12-kos valstybių Europos ekonominė bendruomenė visos Europos neatstovauja. Jis mano, kad reikia siekti, kad visos Europos tautos įsijungtų ir sudarytų tikrą ir pilną Europos Bendruomenę.

Jis nepamiršo pabrėžti, kad Pabaltijo valstybės įsijungs į Europos Bendruomenę. Tai tik laiko klausimas! Gal net ir Rusija taps Europos Bendruomenės nariu, bet aišku, ne Sovietų Sąjunga. Jis sutinko, kad kiekviena Europos tauta turi skirtingus papročius, skirtingą kultūrą, kalbą. Visa tai turėtų pasilikti, bet europietiška dvasia turėtų būti visiems priimtina ir visų ugdoma.

Savo kalboje pabaltiečius jis paminėjo kelis kartus ir priminė dabartinius jų sunkumus, negalėjimą išstoti iš Sovietų Sąjungos. Bet jis yra tikras, kad pabaltiečiai bus nepriklausomi ir pilni Europos Bendruomenės nariai.

Dalyvavusiųjų tarpe buvo eilė ambasadorių, diplomatų ir įvairių politinių grupių bei kultūrinių organizacijų veikėjų. **Z. Juras**

Pensija M. Žilinskui

Meno kūrinių kolekcionieriui Mykolui Žilinskui, kuris vertingų paveikslų rinkinį padovanojo Kauno galerijai, paskirta Lietuvos Respublikos personalinė pensija — 250 rublių per mėnesį.

Lietuvos Respublikos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis su žmona Gražina lapkričio 11 d., DBLS-gos kviečiamas, atskrido į Londoną. Heathrow aerouoste jį pasitiko Lietuvos atstovas Didžiojoje Britanijoje Vincas Balickas su žmona Stefanija, Sąjungos pirmininkas Jaras Alkis ir kiti bendruomenės vadovai bei Britanijos URM atstovai. Lietuvaitės tautiniais rūbais pasipuošusios įteikė svečiams gėlių.

Su AT pirmininku Vytautu Landsbergiu į Londoną taip pat atvyko Laima Andrikienė — AT deputatė, Šarūnas Adomavičius ir Ramūnas Bogdanas — pirmininko patarėjai, Artūras Skučas ir Linas Kulbokas — apsaugos tarnyba, Rolandas Barysas — Eltos direktorius, Ričardas Sartatavičius — Lietuvos TV atstovas, Vladimiras Gulevičius — Eltos fotografas, Vidas Rachlevičius „Lietuvos ryto" redaktoriaus pavaduotojas.

Lapkričio 12 d. V. Landsbergis pusryčiavo su lietuvių bendruomenės atstovais ir kalbėjosi su didžiųjų Londono dienraščių red ktoriais, o po pietų lankėsi meno mokykloje.

Antradienį, lapkričio 13 d., AT pirmininkas 11.45 val. susitiko su D. Britanijos ministre pirmininke Margaret Thatcher. Numatytas 20 minučių pokalbis nusitęsė net 40 minučių.

Nuotraukoje (iš kairės) **Stefanija Balickienė, Gražina Landsbergienė, AT pirmininkas Vytautas Landsbergis, Lietuvos atstovas Vincas Balickas, Jaras Alkis, Laima Andrikienė.**

NUTRAUKTOS DERYBOS

Lietuvos Raspublikos AT pirmininkui ruošiantis išvykti vizitui į Didžiąją Britaniją, lapkričio 10 d. ministrė pirmininkė K. Prunskienė, materialinių išteklių ministras R. Kozyrovičius bei finansų ministras R. Sikorskis Maskvoje susitiko SSSR Ministrų Tarybos pirmininku N. Ryžkovu tartis dėl Lietuvos Respublikos ir Tarybos Sąjungos prekybinių bei ekonominių ryšių. Apie šį susitikimą pasakoja „Tiesa", 1990.XI.13 d. laidoje:

Derybos baigėsi vėlai vakare. (...) Savo pasiūlymus, pasakė Kazimiera Prunskienė, TSRS Ministrų Tarybai pateikėme kartu su Latvijos ir Estijos vyriausybių vadovais, kurie taip pat buvo atvykę į TSRS Ministrų Tarybos prezidiumo posėdį.

Pokalbis buvo itin sunkus ir praktiškai baigėsi konfliktu. Mes nematėme galimybės tenkinti jų reikalavimus, o jie nenori sutikti su mūsų pasiūlymais. Jie ir toliau reikalauja vykdyti TSRS ekonominius įstatymus, kas mums visiškai nepriimtina. O per valiutinius santykius nori priversti mus likti TSRS sudėtyje. TSRS vyriausybės vadovai priekaištavo, kad mes darome jiems spaudimą, tačiau ultimatyvūs reikalavimai buvo būtent iš jų pusės. Ypač pasireiškė N. Ryžkovas, J. Masliukovas, o ir kiti TSRS premjero pavaduotojai į normalų dialogą nesileido. Buvo, pavyzdžiui, pasakyta, kad valiutos komitetas neskirtų lėšų pirkti mums grūdų, vaistų, žaliavų lengvajai pramonei. Jie yra apskaičiavę, kurią dieną baigsis mūsų pašarai ir kiti reikalingiausi dalykai. Kitaip tariant, iškilo naujos ekonominės blokados pavojus.

Mes siūlėme ekonominius ir prekybinius sandėrius, o mums buvo keliamos visai kitos sąlygos: jeigu mes nenorime gyventi pagal Tarybų Sąjungos įstatymus, dalyvauti valiutiniame fonde, jeigu atsisakome bendrai formuoti biudžetą, jeigu nenorime gyventi taip, kaip iki šiol, kitaip tariant, jeigu atsisakome sąjunginės respublikos statuso, apie jokius prekybinius sandėrius kalbos būti negali.

Atsidūrėme prie slenksčio, ant kurio stovėjome praėjusių metų vasarą. TSRS vyriausybės vadovų pozicija ir tonas liko tokie pat. Kai priminiau, kad daug ekonominių problemų pernai vasarą, o ypač praėjusį rudenį buvo lyg ir išpręsta, gavau atsakymą, jog ekonominio savarankiškumo įstatymas Lietuvai sustabdytas iki ateinančių metų liepos 1 dienos. Net šito mums nepripažįsta...

Žodžių, šis konfliktas — normalaus dialogo nutrūkimas. Estai ir latviai dar pasiliko dėrėtis, o mes išėjome.

Tą pačią dieną K. Prunskienė ir delegacijos nariai grįžo į Vilnių.

Reuterio žinių agentūros žiniomis Sovietų vyriausybė pranešė, kad kol bus pasirašyta visas 15 respublikas apjungianti sutartis, tarpusavio bendradarbiavimas remiamas Sovietų Sąjungos įstatymais.

Latvijos ministras pirmininkas Ivars Godmanis pareiškė, kad Latvija „bendrai su Lietuva ir Estija priešinsis šiam Sovietų Sąjungos ultimatumui".

„Mes eisime savo keliu į nepriklasuomybę, nežiūrint kokias ekonomines sankcijas paskirs mums Maskva", pareiškė Latvijos ministras pirmininkas.

Lietuvos Respublikos ministerė pirmininkė pranešė vyriausybės ir parlamento nariams, kad po šio pasikalbėjimo Maskvoje mums telieka tartis tiesioginiai su M. Gorbačiovu.

„Visoms Baltijos respublikoms efektyviai buvo įteiktas ultimatumas: atsisakyti nuosavų mokesčių sistemos, kainų nutarimų, nuosavos valiutos ir ekonominių ryšių su užsieniu".

Estų ministras Endel Lippmaa pranešė, kad visos trys Baltijos respublikos šiuos Ryžkovo reikalavimus atmetė.

„Tai reiškia, kad prasidės blokada, kuri žiemos metu bus itin žiauri. Ir aš nežinau, ar yra koks nors kitas išėjimas".

Vytautas Landsbergis gimė 1932 m. spalio 18 d. Kaune, architekto Vytauto Landsbergios-Žemkalnio ir akių gydytojos Onos Jablonskytės-Landsbergienės šeimoje. Kaune baigė vidurinę mokyklą ir J. Gruodžio muzikos mokyklą, 1950 m. įstojo į Valstybinę Konservatoriją Vilniuje. Studijų metais (nuo 1952 m.) pradėjo dirbti pedagoginį darbą ir dirbo jį iki 1990 m. kovo mėnesio. Dėstė Vilniaus pedagoginiame institute, Konservatorijos Klaipėdos fakultetuose; 1978-1990 m. — Valstybinės Konservatorijos profesorius, dėstė muzikos istoriją. 1968 m. apgynė disertaciją. Jis taip pat yra meno ir kultūros istorikas, išleidęs dvylika knygų, daugiausia nagrinėjančių M.K. Čiurlionio kūrybą, publicistas, visuomenės istorikas. Kompozitorių sąjungos valdybos ir sekretoriato narys. Dalyvavo tarptautinėse ir TSR Sąjungos mokslinėse konferencijose, 1975 apdovanotas Lietuvos Valstybine premija. 1988 m. birželio 3 d. profesorius Vytautas Landsbergis išrinktas į Lietuvos Sąjūdžio iniciatyvinę grupę, o Sąjūdžio suvažiavime — į Seimą ir Seimo Tarybą.

(Nukelta į 4 psl.)

LIETUVOJE

Nepriklausomybės partija

Spalio 20-21 dienomis Vilniuje įvyko Kovo 11-osios partijos steigiamasis suvažiavimas, kuris nutarė organizaciją pavadinti *Nepriklausomybės partija*. Steigimo metu partijoje buvo apie 600 narių. Pirmininku išrinktas deputatas Virgilijus Čepaitis.

Suvažiavimas priėmė Programą, Įstatus ir keletą rezoliucijų. Įstatuose yra punktas, draudžiantis priimti į partiją buvusius LKP narius. Rezoliucijoje dėl santykių su Sąjūdžiu teigiama, kad partija remiasi jo pagrindiniais principais. Rezoliucijoje dėl komunistinių organizacijų siūloma paleisti visas jas ir paskelbti jų veiklą nusikalstama.

Daugiau automobilių lietuviams

Rytų ir Vakarų Vokietijoms susijungus, vokiečiai ketina išimti iš apyvartos „Watburgo" firmos automobilius dėl jų didelio taršumo. Todėl dabar iš buvusios Rytų Vokietijos į Lietuvą atplukdytas pirmas „Wartburgų" transportas — 96 visiškai nauji automobiliai, kurie bus pardavinėjami už 6600 rublių. Vėliau jų bus pristatyta iki 3 tūkstančių.

Tuo pat laiku Respublikinėje automobilių parduotuvėje, Vilniuje, buvo suruoštos varžytinės, kuriose pirkėjai už „Volgas" sumokėjo po 78500 ir 84000 rublių. Varžytinėse buvo parduotos 34 mašinos. Pažymėtina, kad mažmeninė „Volgos" kaina — 16635 rubliai.

Arch. E. Arbo-Arbačiausko paroda

Vilniuje, Architektų namuose buvo suruošta Kalifornijoje gyvenančio Edmundo Arbo-Arbačiausko darbų paroda. Geriausias jo projektas — Lietuvos ambasados Brazilijoje konkursinis darbas.

Pažinčių tarnyba

Vilniuje įsteigta privati „Pažinčių tarnyba", į kurią paskambinus telefonu 75-33-92 galima susirasti gyvenimo draugę ar draugą. Kartotekoje yra daugiau moterų negu vyrų.

Mirė S. Dariaus duktė

Jokūbave mirė didžiojo Lietuvos lakūno Stepono Dariaus duktė Nijolė Dariūtė-Maštarienė. Legendinio skrydžio metu ji buvo tik aštuonerių metukų mergaitė. 1944 metais ji pradėjo studijuoti Kauno V.D. universiteto medicinos fakultete, kai šiuose rūmuose buvo paslėpti jos tėvo bei jo bendražygio Stasio Girėno palaikai. Kažin kada ją pasiekė paslaptingas gandas, kad tėvas — kažkur rūsyje, galbūt visai šalia? Ši paslaptis atsiskleidė tik 1963 metais.

Nijolės Dariūtės monografija „Darius ir Girėnas" šiuo metu spausdinama.

Perlaidoti palaikai

Kauno miesto valdybos sprendimu, spalio 26 dieną Aukštųjų Šančių karių kapinėse buvo palaidotos keturių komunistų (K. Poželos, K. Giedrio, J. Greifenbergerio ir R. Čarno) palaikų urnos, atkeltos iš Ramybės parko Vytauto prospekte.

Apeigose tarp kitų dalyvavo Karolio Poželos sūnus, Lietuvos Mokslų Akademijos prezidentas Juras Požela.

Surastas archyvas

Šaulių Sąjungos steigėjo ir ilgamečio pirmininko Vlado Putvinskio Graužikų dvare, netoli Kelmės, surastas jo šeimos archyvas, paslėptas 1944 metais traukiantis į Vakarus. Kartoninę kiaurai vandens permerktą dėžę, kurioje buvo dokumentai ir nuotraukos, į Šiaulių „Aušros" muziejų atnešė šiaulietis V. Patapas. Atneštoji dėžė tik maža atkastojo archyvo dalis. Muziejininkai džiovina dokumentus ir bando išaiškinti, ar tarp jų nėra ir vyskupo M. Valančiaus archyvo dalies. Kauno gydytojas Vytautas Graurogkas, kurio motina Stefanija Gruzdytė-Gravrogkienė buvo vyskupo giminaitė, buvo gavęs iš giminių Amerikoje nurodymus, kur archyvas buvo paslėptas.

LKI SUVAŽIAVIMAS

Dešimtasis iš eilės LKI suvažiavimas įvyko 1990 m. spalio 12-14 dienomis Hüttenfelde, Vokietijoje. Paskaitose ir diskusijose dalyvavo 60 LKI narių ir svečių, o į vakarinį koncertą atsilankė apie 150 asmenų.

Suvažiavimo paskaitinis darbas prasidėjo šeštadienį, 9.30 val., Romuvos pilies didžiojoje salėje. Atidarydamas suvažiavimą, instituto vedėjas V. Bartusevičius pasveikino dalyvius ypač svečius iš Lietuvos, kurie paskutiniais metais taip gausiai lanko visus lietuviškus parengimus. Šiame suvažiavime dalyvavo ir aukšti Lietuvos valdžios pareigūnai: Sveikatos apsaugos ministras dr. Juozas Olekas, AT deputatas ir užseinio reikalų komisijos narys Vytautas Plečkaitis ir vyriausioji provizorė Zenona-Marija Grigaitienė. Atidaromoje kalboje buvo ilgiau sustota prie dviejų dalykų: LKI suvažiavimų ir vajaus „Vaistai Lietuvai".

Šis suvažiavimas dešimtasis, tad lyg ir jubiliejinis. Pirmasis įvyko 1981 m. gruodžio 5-7 dienomis Romuvoje. Jų tikslas yra burti darbui savus kūrėjus mokslininkus, paskatinti kitataučius domėtis lietuviškais klausimais ir pristatyti atskirus lietuviškos kultūros aspektus jais besidominčiai vokiečių visuomenei.

Per 10 metų 16-ka lietuvių skaitė 29 paskaitas (daugiausiai dr. K.J. Čeginskas — 6) ir 16-ka kitataučių (daugumoje vokiečių) skaitė 18 paskaitų. Tad viso 32 asmenys skaitė 47 paskaitas. Tos paskaitos pradžioje pasirodydavo „Aiduose", „Zeitschrift für Ostforschung", „baltisches jahrbuch" arba LKI mažųjų raštų serijoje. Nuo 1985 metų yra išleidžiami Suvažiavimų darbai. Paskaitos yra spausdinamos tokia kalba, kokia jos buvo laikomos, taigi lietuvių arba vokiečių.

Nuo 1989 metų LK Draugijos rūpesčiu suvažiavimuose įvyksta ir koncertai, kuriuose iki šiol programą atliko vien menininkai iš Lietuvos.

Kadangi suvažiavime dalyvavo ir Lietuvos Sveikatos apsaugos ministras, buvo kiek plačiau pristatytas vajus „Vaistai Lietuvai", kurio pavedimu rūpinosi LKI vedėjas. Šis darbas jam atiteko gana atsitiktinai ir nepramatytai, nes tai nėra tiesioginis kultūros instituto darbas. Susumuojant vajaus ikišiolinius rezultatuts galima pasakyti, kad atskirų žmonių suaukotų vaistų vertė siekia 150.000 DM, vaistų gamyklų suaukotų vaistų vertė — 150.000 DM ir pinigais aukų surinkta 15.000 DM.

Šalia sutelktų vaistų, lietuvių pastangomis teikiama daug didesnė parama Lietuvai: Vokietijos Raudonasis kryžius siunčia nedidelius, bet nuolatinius reikalingiausių vaistų kiekius, o atskiri Raudonojo kryžiaus, Technisches Hilfswerk, Maltiečių pagalbos draugijos, evangelikų „Šviesa" rytuose", katalikų „Caritas" padaliniai, lietuvių paprašyti, veža vaistus Lietuvon. Lietuvą remia ir Tarptautinė draugija žmogaus teisėms ginti, o Klaipėdos kraštą remia iš ten kilę vokiečiai ir „Anikės iš Tharau" draugija. Saaro krašto vyriausybė nupirko už 10.000 DM insulino.

Pirmasis Lietuvių kultūros instituto sutelktų vaistų transportas Lietuvą pasiekė birželio 16, antrasis — rugpjūčio 6. Trečiasis — numatomas lapkričio 9 d. Dviem sunkvežimiais bus gabenami vaistai, medicinos reikmenys ir dėvėti rūbai į Lietuvą. Vajus dar nebaigtas. Tikimasi gauti dar paveikesnės paramos iš vaistų gamyklų.

Suvažiavimą ir svečius iš Lietuvos sveikino ir Romuvos šeimininkai — VLB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys ir Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Raštiškai sveikinimus atsiuntė Europos lietuvių vyskupas dr. Antanas Deksnys ir PLB pirmininkas prof. dr. V. Bieliauskas.

Lietuvos Sveikatos apsaugos ministras dr. Juozas Olekas savo sveikinimo žodyje trumpai nušvietė sunkią dabartinę padėtį Lietuvoje ir dėkojo ypač Vokietijos lietuviams už paramą vaistais blokados metu. Tai buvusi ne vien materialinė, bet ir moralinė parama Lietuvos žmonėms. Jie jautė, kad nėra vieni, kad juos remia bent savi tautiečiai užsienyje.

Pirmąją paskaitą „Lietuvos laisvės kova 1940-1990" skaitė LKI narys dr. Kajetonas J. Čeginskas. Paskaitininkas laisvės kovų penkiasdešimtmetį suskirstė į 6 skirtingus laikotarpius ir iškėlė kiekvieno jų charakteringus bruožus. 1. Pirmasis bolševikmetis (1940 birželis-1941 birželis), 2. Vokiečių trimetis (1941 vasara-1944 ruduo), 3. Partizanų kovos laikmetis (1944-1956), 4. Prisitaikymo laikotarpis — naujose sąlygose ginti tautos gyvybę (1956-1968), 5. Naujas taikaus (bet ne slapto) pasipriešinimo pavidalo laikotarpis (1968-1988), 6. Laisvės kovos sąjūdžių laikotarpis (nuo 1988).

Antrasis paskaitininkas svečias iš Lietuvos AT deputatas ir istorikas Vytautas Plečkaitis iš Klaipėdos kalbėjo apie Klaipėdos krašto praeitį ir ateitį. Jis iškėlė ypač paskutiniu metu teigiamai pasikeitusius vokiečių-lietuvių santykius ir nurodė, kad pavojus Klaipėdos kraštui gresia iš Rytų, o ne iš Vakarų.

Trečiąją paskaitą „50 metų Pabaltijo kraštų okupacijai ir aneksijai" skaitė prof. dr. Boris Meissneris iš Kölno. Jis išdėstė tarptautinės teisės požiūrį į Pabaltijo kraštų prijungimą prie Sovietų Sąjungos, kuris yra labai aiškus. Dėl dabarties jis siūlė argumentacijai nesiremti vien Hitlerio-Stalino paktu ir slaptaisiais protokolais, bet ir Savitarpio pagalbos tarp Sovietų Sąjungos ir Pabaltijo kraštų sutartimis, nes tai irgi sutartys, kurios buvo sulaužytos ir apie kurias reikia kalbėti.

Paskutinę paskaitą tema „Lietuvos vokiečiai tarp Lietuvos ir Vokietijos" skaitė LKI bibliotekos vedėjas dipl. bibl. Artūras Hermanas. Jis nušvietė šios tautinės mažumos Lietuvoje sudėtį, likimą ir naują pasireiškimą po karo.

Po visų paskaitų vyko gyvos diskusijos, kuriose buvo papildyta ir pagilinta paskaitose paliesta problematika. Į suvažiavimo dalyvius kreipėsi ir pedagogas prof. dr. J. Vaitkevičius iš Vilniaus, kuris pranešė, kad sekantis Mokslo ir kūrybos simpoziumas įvyks 1991 m. gegužės 23 Lietuvoje. Jis kvietė visus jame dalyvauti.

Vakare Lietuvių kultūros draugijos pirmininko A. Palavinsko rūpesčiu LKI suvažiavimo dalyviams, LKD nariams ir apylinkės lietuviams buvo suruoštas koncertas, kurį atliko menininkės iš Vilniaus — Lijana Kopūstaitė (sopranas) ir Rasa Biveinienė (pianinas). Jos atliko vakarų bei lietuvių kompozitorių klasikinės muzikos kūrinius. Menininkės buvo publikos šiltai priimtos ir palydėtos gausiais plojimais. Po to sekusios vakaronės metu svečius gėrimais ir užkanda aprūpino Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos nariai. Sekmadienio ryte LKI nariai susirinko savo metiniam susirinkimui. Po veiklos pranešimų ir piniginės ataskaitos, kontrolieriui P. Ordniui siūlant, valdyba buvo atleista nuo piniginės atskaitomybės už 1989 metus. Aptarta tolimesnė instituto veikla ir patvirtinta sekantiems dvejiems metams sena valdyba, kurią sudaro Vincas Bartusevičius — pirmininkas, dr. Vilius Lėnartas — vicepirmininkas ir dr. Kajetonas J. Čeginskas — sekretorius. Patvirtintas ir kontrolierius P. Odinis. Vėliau į posėdį įsijungė ir svečiai iš Lietuvos. Ministras Olekas išsamiau supažindino su sveikatos apsaugos padėtimi Lietuvoje ir pranešė, ko labiausiai šiuo metu trūksta. Buvo aptartos ir vajaus „Vaistai Lietuvai" tąsos galimybės.

Suvažiavimas baigėsi pamaldomis ir bendrais pietumis. Padėka priklauso Vasario 16 gimnazijos vadovybei ir ūkio bei virtuvės personalui, kurie jau dešimtą kartą globojo suvažiavimo dalyvius.

V.B

PABALTIJO NEBRANDUOLINĖ ZONA

Sovietų Sąjungos vyriausybė pažadėjo taikos metu nebedislokuoti Baltijos jūros rajone branduolinį ginklą turinčių laivų ir lėktuvų. Apie tai pranešė sovietų užsienio reikalų ministro pavaduotojas Kvietsinski per susitikimą su Baltijos jūros baseinų kraštų ambasadoriais Maskvoje. Susitikime dalyvavo Danijos, Norvegijos, Švedijos, Suomijos, Lenkijos ir Vokietijos diplomatiniai atstovai.

BAŽNYTINIAI UNIVERSITETAI ROMOJE

Per Vatikano radiją kun. Jonas Ivanauskas pranešė apie Bažnytinius universitetus ir akademinį gyvenimą Romoje.

Romoje prasidėjo akademiniai studijų metai. Apie universitetų studijas, akademinį gyvenimą plačiai ir išsamiai radijo valandėlėje turbūt ir neįmanoma papsakoti. Tačiau kai kas, manau, mūsų tikintiesiems Lietuvoje būtų įdomu išgirsti.

Taip, ištikrųjų, Roma yra bažnytinių studijų centras. Apaštalai ir jų įpėdiniai visais laikais vykdė Kristaus misiją: „Eikite ir skelbkite Evangeliją".

Įvairiais būdais Bažnyčia realizuoja tą Kristaus misiją. Istorija rodo, jog tai turėjo didelės reikšmės ne tik evangelizacijai, bet ir visai žmonijos civilizacijai, Europos kultūrai bendrai. Juk pirmieji universitetai tai Bažnyčios vaiklos išraiška pasaulyje. Studijos Romoje visais laikasi buvo reikšmingos. Šiuo metu čia veikia penki Popiežiškieji Universitetai: Grigaliaus, Laterano, domininkonų „Angelicum", Saleziečių Urbaniana, ir daugiau kaip 30-šimt įvairioms bažnytinėms disciplinoms skirtų Akademijų ir Institutų. Studijos labai plačios: vieni studijuoja folosofiją ar sistematinę teologiją, kiti gilina studijas, tai yra ruošia licenciatą arba doktoratą — Švantasis Raštas, Dogmatinė ir Moralinė teologija, Patristika ir Patrologija, Baznytinė teisė, Pastoralinė teologija, II-ojo Vatikano susirinkimo nutarimo studijos. Yra taip pat ir žymiai siauresnės srities, labai specializuotų studijų. Tikrai, pasirinkimas nepaprastai gausus. Niekur kitur pasaulyje nėra tokių plačių galimybių jaustis su Bažnyčia. Kaip bebūtų skirtingos disciplinos — jos sudaro vieną Apsireiškusio Dievo pažinimo visumą, todėl jos tarpusavyje yra glaudžiai susijusios.

Studijos Romoje yra taip pat Bažnyčios visuotinumo ženklas ir kartu labai svarbus veiksnys tiek Visuotiniai Bažnyčiai, tiek Vietinėms Bažnyčioms. Pastaraisiais metais, Studijų Kongregacijos duomenimis, ypatingai padidėjo gilinančių studijas iš Afrikos — visų pirma iš Kenijos, Ugandos, Lotynų Amerikos — Brazilijos, Argentinos, Urugvajaus. Taip pat iš Indijos, Filipinų, Pietų Korėjos, Naujosios Zelandijos. Iš viso Romos Universitetuose ir Akademijose šiais metais studijas gilina daugiau kaip dešimt tūkstančių kunigų, vienuolių ir pasauliečių. Tikrai, čia nepaprastai jauti tą tikrąjį Bažnyčios visuotinumą.

Didžiausias studijų privalumas Romoje yra tas, jog čia jaučiamas teologijos ir kitų bažnytinių mokslų pulsas, įvairios kryptys, jų formavimasis. Visa tai kas parašoma vertingo — labai greitai išleidžiama. Svarbesni ir aktualesni veikalai išverčiami į pagrindines Europos kalbas.

Kiekvienas universitetas, akademija turi savo biblioteką. Pavyzdžiui, vien tik Grigaliaus universiteto bibliotekoje daugiau kaip vienas milijonas trys šimtai tūkstančių tomų. Apie knygynus geriau turbūt iš viso nekalbėti, kaip sako studentai, nes paprastai studijuojantis visą nori įsigyti, o tai, žinoma, neįmanoma.

Tikrai literatūros bet kurioje srityje — nepaprastai daug. Tokia literatūros gausa leidžia susidaryti vienos ar kitos srities visumos supratimą ir kartu labai giliai kurioje nors srityje specializuotis. Tikrai, tam galimybės tikriausiai yra neribotos. Šalia studijų, kiekviename universitete nuolat vyksta įvairios teologinės konferencijos, paskaitų ciklai, disputai, susitikimai.

Visuose universitetuose ir akademijose dėstoma italų kalba, o kai kur, pavyzdžiui, Grigaliaus, Angelicum universitetuose kai kurie dalykai ar jų dauguma lygiagrečiai dėstoma anglų ir kitomis kalbomis. Licenciato ir doktorato paruošimas apima nemažiau kaip po dvejus metus. Reikia tikėtis, jog ir iš Lietuvos kunigams, vienuoliams ir pasauliečiams susidarys vis daugiau galimybių gilinti studijas Romos bažnytiniuose universitetuose.

NAUJAS „EL" REDAKCIJOS IR SĄJUNGOS FAXO NUMERIS 071-221 6164

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

IŠTIKIMAS KLUBO NARYS

Siunčiu jums Euro-čekį 50.00 sv. vertės, kuriuo sumoku skolą už dabar prisiųstas knygas. Likusią dalį palikykite sekančiom knygom. Noriu pasilikti klubo nariu.

Vysk. Antanas L. Deksnys, Vokietija

PARTIZANŲ PRISIMINIMUI PARUOŠTAS LEIDINYS

Nuoširdžiausiai dėkoju už „Europos Lietuvį" ir linkiu visokeriopos sėkmės.

Lietuvoje šiuo metu itin sunki situacija su popierium. Tuo tarpu yra paruošta nemaža medžiagos apie Lietuvos partizanus, surinkta daug dokumentinių foto-nuotraukų. Šį darbą laisvalaikiu atliko Panevėžyje gyvenantis Romas Kaunietis. Jis surinko labai daug partizanų, jų šeimų narių, ryšininkų prisiminimų, kurių dalį publikavo Panevėžio Sąjūdžio laikraštyje Romo Giriečio ir kt. slapyvardžiais. Kartu Panevėžyje buvo surengta partizanų nuotraukų paroda (nuotraukos surinktos ir reproduktuotos to paties R. Kauniečio). Nuotraukose daug nežinomų partizanų.

Lietuvoje nėra galimybių išleisti padorų leidinį — partizanų prisiminimus arba foto-nuotraukų albumą, nes nėra geros kokybės popieriaus, o spausdinti ant prasto popieriaus būtų šventvagystė. Galbūt jūs arba Nidos knygų leidykla galėtumėte ką nors mums patarti ar išleisti minėtąjį leidinį, kad jis būtų prieinamas tiek Lietuvoje, tiek užsienyje.

Artūras Vitukynas, Vilnius

Kas norėtumėte prie partizanų prisiminimui knygos-albumo išleidimo prisidėti, čekius ar pinigus siųskite „Europos Lietuvio" redakcijai: 2 Ladbroke Gardens, London, W.11 2PT.

JAV KONGRESO KONFERENCIJA ATMETĖ 25 MILIJONŲ DOLERIŲ PARAMĄ BALTIJOS KRAŠTAMS

JAV Kongreso konferencijos komitetas, kuriam buvo pavesta svarstyti Atstovų Rūmų ir Senato anksčiau priimtus finansinius įstatymus, atmetė Senato sprendimą suteikti Estijai, Latvijai ir Lietuvai 25-kių milijonų dolerių finansinę paramą. Toks neapgalvotas ir neatsakingas Amerikos Kongreso komiteto sprendimas yra skaudus smūgis Pabaltijo kraštams, kurie smarkiai nukentėjo nuo sovietų ekonominės blokados ir kuriem dėl to dabar ypač reikalinga finansinė pagalba.

Amerikos Senatas spalio 24-ąją buvo patvirtinęs užsienio šalpos finansinį įstatymą, kuriame buvo asignuojami pinigai dviem projektam Pabaltijo šalių paramai. Pirmuoju projektu buvo numatyta asignuoti 15-ka milijonų dolerių laisvąjai rinkai Pabaltijo kraštuose paremti. Antruoju projektu buvo skiriama 10 milijonų dolerių vertės humanitarinė pagalba Pabaltijo kraštams. Atstovų Rūmai anksčiau už Senatą buvo priėmę užsienio šalpos įstatymą, kuriame, tačiau, nebuvo pramatyta skirti pinigų Pabaltijo kraštams. Taigi, Atstovų Rūmų ir Senato atskirai priimtiem finansiniam įstatymam suderinti buvo sudarytas bendras Senato ir Atstovų Rūmų konferencijos komitetas. Šis kaip tik ir atmetė Senato sprendimą suteikti Lietuvai, Latvijai ir Estijai 25-kių milijonų dolerių paramą.

Kaip apžvalgininkai pastebi, Pabaltijo kraštai nukentėjo dėl nesutarimų ir ginčų, kurie finansiniais klausimais vyko tarp Amerikos Atstovų Rūmų ir Senato, Kongreso komiteto neigiamą sprendimą nulėmė ne koks priešiškas nusistatymas Pabaltijo kraštų atžvilgiu, bet parlamentinės gudrybės. Patys silpniausieji tapo šių gudrybių aukomis. Kai kurie Kongreso komiteto nariai, be to, buvo įsitikinę, kad finansinė parama Pabaltijo kraštam galėsianti pakenkti Gorbačiovui, susilpninti jo poziciją. Reikia, tačiau pažymėti, kad Kongreso komiteto neigiamas sprendimas dėl paramos Pabaltijo kraštams nėra galutinis. Kai lapkričio mėnesį bus išrinktas naujas Kongresas, paramos klausimas galės būti vėl iškeltas, bet jam galės būti duota eiga tik ateinančiais 1991-ais metais.

VAT.R.

IEŠKO IR NORI PADĖTI

Aš kreipiuosi į jus su prašymu. Aš nutariau ieškoti draugų Anglijoje, kuriems reikalinga mano pagalba. Gal ten yra tokių žmonių ar senelių, kurie nori susirašinėti ar atvažiuoti į Lietuvą. Aš mielai juos priimčiau savo šeimoje ir padėčiau kuo galėdama. Labai būtų smagu pasidalinti bendrais džiaugsmais ir rūpesčiais. Man nieko nereikia, aš gyvenu gerai, nors ekonomiškai esame neturtingi, bet dvasiškai esame pilnaverčiai. Labai gaila, kad žmonės priprato bėdavoti, o blogiausiai, kad jie tai daro pas jus atvažiavę. Jiems visko trūksta, lyg tai kitiem pasaulyje nieko nereikia. Turime dirbti, dirbti ir kovoti. Laukti nėra ko, niekas neduos... Man yra gėda dėl jų elgesio! Būkime artimi, o ne apgaulingi ir nebūkime pavydūs.

Aš labai gerbiu žmones, bet labiausiai senesnius, nes jiems kartais trūksta artimo šilumos, o aš visada pasiruošusi padėti. Man tuoj bus 35-eri metai, turiu šeimą, auginu dvi dukreles. Dirbu vaikų darželyje — pedagoge. Apie save tiek.

Iš mamytės sužinojau, kad turiu dėdę, tėvelio brolį Anglijoje, jis lyg gyvena Londone. Norėčiau paprašyti žinančių apie jį man parašyti. Aš žinau, kad jis buvo vedęs anglę. Jo pavardė Stasys Urbanavičius, gimęs 1919-20 metais. Kilęs iš Marijampolės raj., Bagotosios krašto, Šiaudiniškės km. Prisimenu iš tėvelio kalbos, kad visi broliai žuvo. Gali būti, kad ir mano dėdės nebėra gyvųjų tarpe, bet ir tai norėčiau žinoti.

Man gali rašyti ir visai seni žmonės, mielai su jais pasidalinsiu gyvenimo įspūdžiais.

Danutė Vaičiulienė, 234520 Marijampolė, Ig. Augariečio 107-13, Lithuania.

DOMISI ŠIOS ŠALIES GYVENIMU

Kreipiuosi į jus su prašymu: norėčiau rasti draugų Didžiojoje Britanijoje su kuriais galėčiau susirašinėti. Mane domina šios šalies gyvenimas, kultūra. Manau, kad Anglijoje yra tautiečių, kurie domisi įvykiais Lietuvoje.

Dabar man 16 metų. Domiuosi muzika, kitų šalių gyvenimu, daug skaitau. Būčiau labai laiminga, radusi panašių interesų draugų Didžioje Britanijoje.

Tikiuosi, kad jūsų pagalba šis mano noras išsipildys. Iš anksto jums dėkoju. Rašyti galiu vokiečių ir anglų kalbomis.

Eglė Barkauskaitė, 234100 Širvintos, Vilniaus 43-14, Lithuania.

VII-TAS PASAULIO LIETUVIŲ MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

1991 m. gegužės 23-30 dienomis Lietuvoje organizuojamas VII-tas Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas. Simpoziumo organizacinius klausimus koordinuoja Lietuvos tarptautinių organizacijų komitetas. Simpoziumo renginiai vyks Vilniuje ir Kaune.

Simpoziumo garbės pirmininkai: prof. A. Avižienis — Vytauto Didžiojo universiteto rektorius, akad. J. Kubilius — Vilniaus universiteto rektorius ir akad. J. Požela — Lietuvos Mokslų Akademijos prezidentas.

Kai kurios simpoziumo mokslinės kryptys yra smulkiau suskirstytos į atskiras sekcijas. Jus dominančių mokslinių krypčių ir sekcijų vadovų adresus bei kitą papildomą informaciją galite gauti: Lietuvos Tarptautinių Organizacijų Komitete, Daukanto A. 3/8, Vilnius 2326000, Lithuania.

Jeigu kas pageidautų dalyvauti VII-me Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume, prašome iki 1991 m. vasario 1 d. šiuo adresu išsiųsti dvi savo nuotraukas (3 x 4 cm.), autobiografiją (apie 120 žodžių lietuviško teksto), pranešimo tezes (apie 120 žodžių lietuviško teksto, autobiografijos ir tezių vertimą į anglų kalbą, o taip pat lietuviškai arba angliškai užpildytą dalyvio kortelę. Oficialios simpoziumo kalbos — lietuvių ir anglų.

Romualdas Ozolas
Simpoziumo Mokslinės Tarybos pirmininkas

ŽMONĖS IR ĮVYKIAI

Didžiosios Britanijos URM atstovė Madeleine Cambell pasitinka AT pirmininką Vytautą Landsbergį.

AT pirmininkas sveikina atvykusius jo pasitikti.

Lapkričio 4-7 dienomis Londone lankėsi Estijos Respublikos užsienio reikalų ministras Lennart Meri, kuris lapkričio 5 d. susitiko su Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministru Douglas Hurd ir kitais politikais bei visuomenininkais. Nuotraukoje Estijos URM Lennar Meri Londono estų tarpe.

ELELES'AS — PABALTIJO VALSTYBĖS

Prof. dr. Vytautas Gudelis, MA narys korespondentas siūlo Baltijos valstybių Estijos, Latvijos ir Lietuvos sąjungą, pagal BENELUXO kraštų pavadinimo sudarymo formulę, vadinti ELELESO vardu. Jis („Tiesa", 1990.X.30.) rašo:

Ar Baltijos valstybės geresnė už Pabaltijo valstybes? Jau senokai šios dvi sąvokos, apibūdinančios Lietuvos, Latvijos ir Estijos užimamą teritoriją, konkuruoja, sudarydamos tam tikrų keblumų. Atrodo, pastaruoju metu reitingas krypsta Baltijos valstybių (šalių, respublikų) naudai. Šie abu politiniai-geografiniai pavadinimai ydingi. Ilgą laiką Lietuva, Latvija ir Estija buvo vadinamos lietuviškai bendriniu „Pabaltijo šalių, valstybių, respublikų" vardu. Reikia pažymėti, jog ir Nepriklausomoje Lietuvoje spaudoje karts nuo karto būdavo pavartojamas Baltijos kraštų, valstybių pavadinimas. 1940 m. okupavus ir įkorporavus jas į TSRS ir vėliau imta vartoti du pavadinimai: „tarybinis Pabaltijys" (Leningrado srities dalis, Estija, Latvija, Lietuva ir Kaliningrado sritis) bei Pabaltijo (tarybinės) respublikos (tuo buvo suprantama tik Lietuvos, Latvijos ir Estijos užimama teritorija). Geografinėje mokslinėje literatūroje propagavome Rytų Pabaltijo terminą, kuriuo buvo vadinama visa prie Baltijos iš rytų prisišliejusi sausumos dalis, nuo Karelijos sąsmaukos iki Gdansko įlankos.

Geografiniu požiūriu tokie pavadinimai (Baltijos šalys, respublikos ir t.t.) yra tuo negeri, kad jie suponuoja visų aplink Baltijos jūrą esančių šalių respublikų supratimą. Juk Švedija yra tokia pat Baltijos šalis, kaip Lietuva arba Vokietija, o Baltijos respublikomis yra ir Lenkija, Suomija ir kitos. Taigi vartodami Baltijos šalių, respublikų arba valstybių pavadinimus, mes tik įnešame geografinio neapibrėžtumo. Tai sudaro keblumų ir užsieniečiams, pvz., anglams, vokiečiams ir kitiems. Pastaruoju metu tokie pavadinimai, kaip Baltic respublics, Baltic states, Baltic countries, baltische Respubliken, baltische Staaten, baltische Länder, įgyja siauresnę reikšmę. Jais suprantama vien Latvijos, Lietuvos ir Estijos bendra teritorija. Panaši tendencija pastebima dabar ir Lietuvoje. Žmonės, kaip žinoma, ilgainiui prie visko pripranta...

Norint išvengti susidariusio geografinių pavadinimų dviprasmiškumo galima būtų sudaryti naują tos teritorijos pavadinimą, remiantis santrumpų-akronimų darybos principais. Norėčiau pasiūlyti tris tokių naujadarų variantus: 1. LILAES pagal formulę 2+2+2, atseit sujungiant pirmąsias dvi žodžių Lietuva, Latvija, Estija raides. 2. ELELES pagal formulę 1+1+2. 3. ELELE pagal formulę 1+1+1. Grafinė-raidinė šių santrumpų išraiška būtų LLE (Lietuva, Latvija, Estija).

Tuo būdu buvo „nukaltas" ir seniai prigijo BENELUXo (Belgique, Nederland ir Luxemburg) pavadinimas. Argi jau taip blogai skambėtų kad ir tokia frazė: „Eleles'o ir Benelux'o šalys pasirašė ekonominio bendradarbiavimo sutartį" ir panašiai.

Panašaus politinio-geografinio pavadinimo įteisinimas padėtų išvengti kylančių nesusipratimų tiek lietuvių, tiek kitose kalbose.

VYKSTANTIEMS Į JAV-JAS
BALZEKO MUZIEJUS JUS KVIEČIA IR LAUKIA...

Vis daugiau ir daugiau tėvynainių atvyksta į JAV-jas. Vieni paviešėję grįžta namo, kiti dar pasilieka ilgiau pagyventi ar net nuolatinai apsigyvena. Mes tiesiame rankas norėdami artimiau susipažinti ir pasidalinti savo žiniomis. Balzeko lietuvių kultūros muziejus jus kviečia vieną kartą mėnesyje praleisti vakarą pabendraujant ir kartais naujų minčių išgirstant.

Susidomėjusieji prašomi skambinti Gailutei Valiulienei muziejaus darbo valandomis. Visuomet ji suteiks jums daugiau informacijų. Tel.: 312 582-6500. Įėjimas visiems laisvas.

Lapkričio 9 d., 19 val., gerai žinomas bankų specialistas Henrikas Juknaitis supažindino klausytojus su Amerikos bankų sistema. Jaukioje muziejaus aplinkoje, pašnekėsių būdu, buvo nagrinėjamos įvairios bankinės operacijos.

VOKIETIJOJE

KAMERINIO ORKESTRO KONCERTAS

Pereito mėnesio 11 d. Hamburgo didžiojoje Muzikos salėje įvyko Sauliaus Sondeckio vadovaujamo Lietuvos Kamerinio orkestro koncertas. Daugiau negu 1000 susirinkusiųjų (apie pušsimtis lietuvių) išgirdo Mozarto, Čaikowskio, Listo, Čiurlionio ir kitų, kaip Felikso Bajoro, kompozitorių atliktus kūrinius.

Lübeko konservatorijos dėstytojas Dovydas Geringas (kadaise su tuo ansambliu koncertavęs čelistas) solo su orkestru pagrojo Boccherini čelo koncertą D-Dur Nr. 5, o pianistas Michailas Petuchovas jautriai ir labai techniškai atliko Listo „Ispanišką Rapsodiją". Orkestro pagrotas Čiurlionio lietuvių liaudies dainos variacijos ir Bajoro kompozicija taip pat sulaukė ilgų, audringų plojimų. Orkestras ir solistai, kaip ir Vokiečių spauda „Hamburger Abendblatt", „Die Welt") rašė, taip puikiai, meistriškai atliko visą programą, jog klausytojai plojo tol, kol priedo pagrojo dar keletą kūrinių.

Sauliaus Sondeckio kamerinis orkestras Hamburgo studijoje įgrojo įrašus.

Nors labai užsiėmę mūsų tėvynainiai rado keletą valandų pabendrauti su Hamburgo lietuviais. Vakaronėje dalyvavo ir vokiečių valdžios bei Maltiečių Ordino atstovai. Lietuvių Bendruomenės vietinio skyriaus pirmininkė Lipšienė su talkininkais Gražiuliu ir Neijiene pavaišino svečius karšta vakariene.

Lietuvos Kamerinis Orkestras Vokietijoje pirmą kartą su didžiuliu pasisekimu dalyvavo Šleswig-Holsteino muzikos festivalyje, o Hamburge koncertavo ne pirmą ir, tikimės, ne paskutinį kartą.

Klaipėdiškis

JAUNIAI PLAUKIKAI WEINHEIME

Beveik 28 valandas autobusu iki Weinheimo (netoli Heidelbergo-Mannheimo) keliavo Kauno „Pluošto" įmonės globojami jaunučiai ir jauniai palukikai, pakviesti į šį Hesseno miestelį vietos „TSG 1862 Weinheim" klubo. Tikrovėje lietuvių viešnagė turėjo daugiau pažinties pobūdį kaip sportinį, kadangi kauniečiai viešėjo savaitę laiko, globojami ir išlaikomi vokiečių (klubas iš savo kasos kiekvienam įteikė 50 markių), aprodant lietuviukams įdomesnes vietas, miestus, aplankant miesto rotušėje burmistrą bei „Frenderbergo" įmonę, kurios atstovai pirmi užmezgė Kaune ryšius su „Pluoštu". Sužinojus, kad „Pluoštas" turi taip pat plaukikų („Pluoštas" globoja krepšininkus, tinklininkus ir kt. šakų sportininkus) — nutarta ir juos pakviesti Vokietijon. Tačiau tik po metų laiko buvo realizuota kauniečių viešnagė.

Mažam miesteliui tai buvo gan didelis įvykis, paskiriant vietos dienraštyje daug dėmesio lietuviams, talpinant plačius straipsnius, nuotraukas. Deja, kaip ir visuomet, padaryta keletą klaidų, pažymint, pav., kad Kaunas yra... uostamiestis. Aplamai, straipsniai labai palankūs mūsų tėvynei, nes kaip burmistras pažymėjo, Weinheimas mažai žinojo apie Lietuvą, tačiau į „europinius namus" priklauso ir Rytų Europa.

Visas pirmas vietas iškovojo kauniečiai. Tad pilnai suprantama, kad mūsų jaunučiai ir jauniai plaukikai iš vokiečių pusės susilaukė labai gražių atsiliepimų, kartu pažymint, kad Kauno plaukikai yra aukštos klasės, o Vokietijos pirmenybėse dėl pirmų vietų galėtų drąsiai varžytis su vokiečiais.

Iš netolimos lietuvių gimnazijos vokiečiai pasirūpino mūsų trispalvę (kauniečiai taip pat buvo atsivežę), iškeldami ją pagrindinėje baseino sienoje.

Trumpai teko pasikalbėti su palydovais. Pasirodo, kad keliavo 21 asmuo (du vairuotojai, palyda, vertėja E. Leskauskaitė), o plaukymo varžybose dalyvavo 13-16 m. kauniečiai.

Į klausimą — kodėl vėlai ir tai dažniausiai iš vokiečių spaudos puslapių sužinoma apie lietuvių sportininkų atvykimą; juk ir apylinkių lietuviai norėtų taip pat pabendrauti bei pasidžiaugti mūsiškių laimėjimais (į šiaurinę Vokietiją atvyksta daug sportininkų) — buvo gautas toks atsakymas: paprastai ir dažniausiai vizų laukiama iki paskutinės dienos ar net valandos, nežinant ar kelionė įvyks ar ne. Negalima Vokietijos lietuviams laiku pranešti klubų ar paskirų sportininkų atvykimą, kadangi sportiniai ryšiai su užsieniu priklauso nuo Kremliaus malonės.

O ką sako jauni lietuviukai? Taip, Vokietijoje daug prekių, maisto. Gražu. Tačiau mūsų Lietuva gražesnė.

K. Baronas

ITALIJOJE

KUN. PROF. A. LIUIMA VYKSTA Į LIETUVA

Spalio 28 d. iš Romos per Federacinę Vokietiją į Lietuvą išvyko Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirmininkas kunigas profesorius Antanas Liuima. Jis lėktuvu tos pačios dienos vakare buvo Vilniuje. Kunigas profesorius Antanas Liuima išbuvo Lietuvoje dvi savaites Lapkričio 2-9 dienomis jis dalyvavo vadinamoje Sonoikijoje — religijos filosofijos ir bažnytinės muzikos studijų savaitėje, kurią rengia Filosofijos draugija. Įvairūs svaitės renginiai vyko Vilniuje, Kaune ir Marijampolėje.

LENKIJOJE

6500!!!

Šeši tūkstančiai penki šimtai. Tai jau tiek Lenkijoje gyvena lietuvių. Visoje Lenkijoje, o ne tiktai Seinų-Punsko rajonuose. Taip pasakė Lenkijos Vidaus reikalų ministras generolas Czeslaw Kiszczak 1989 m. rugsėjo pradžioje kalbėdamas Lenkijos Seime apie tautines mažumas.

Dievulėliau, tai kiek gi mūs čia liks po 10-15 metų? 1927 m. irgi pagal vidaus administracijos duomenis, tik vad. Suvalkų trikampyje gyveno apie dvidešimt tūkstančių lietuvių. Tiesa, pagal 1939 metais Stalino ir Hitlerio sandėrį, 1940 metų pavasarį apie trys tūkstančiai lietuvių iš Seinų-Punsko krašto buvo repatrijuoti į Lietuvą. Bet dauguma jų, dar karui nepasibaigus jau 1944 metų rudenį grįžo į savo tėviškes. Bet reikia nepamiršti ir to, kad po karo daug lietuvių apsigyveno Lenkijoje iš pačios Lietuvos. Vieni pasiliko Lenkijoje gyventi, kada buvo paleisti iš vokiečių lagerių arba buvo išvežti į darbus Vokietijoje. O buvo ir tokių, kurie užsirašė lenkais ir 1945-57 metais repatrijavo į Lenkiją. O jeigu dar pridėsime ir tuos, kurie nenorėdami tarnauti Raudonojoje Armijoje bėgo į Lenkiją ir čia pasiliko? Manau, kad šiuo būdu Lenkijoje atsirado ir apsigyveno ne mažiau kaip 10-15 tūkstančių lietuvių. O juk nebuvo tokios epidemijos, kad mirtų tik lietuviai. Dar pridėkime natūralų priauglį, kuris Lenkijoje yra bene didžiausias Europoje. Vien tik mano sodžiuje dvi šeimos užaugino po devynis sveikus ir gražius vaikus. Jeigu visa tai susumuosime, tai pagal aritmetiką turėtų šiuo metu Lenkijoje gyventi apie 40-50 tūkstančių lietuvių. Vien tik Seinų-Punsko rajonuose turėtų būti bent trisketuris kartus po 6500 lietuvių. O kiek jų dabar yra?

Mums, seniems veikėjams-visuomenininkams, atrodė, kad padarėme viską, kas tuomet buvo galima, bent Punske, kad susilaikytų nutautėjimo banga. Dar 1951 metais atgaivinom lietuvišką saviveiklą, steigėm lietuviškas mokyklas. Lietuvių kultūros namus. Lietuvių visuomeninę kultūros draugiją, vidurinę mokyklą-licėjų su lietuvių dėstomąja kalba. Kad tik daugiau baigtų mokslus Lenkijos aukštosiose mokyklose ar Lietuvoje, kur už mokslą ir išlaikymą sumoka Lietuvos žmonės. Ir vistiek nesulaukėm upės bėgimo pietų kryptimi. Štai parvažiuoja toks mokytas ar mokyta į savo kaimą su marčia ar žentu, kurie nemoka ir nenori mokėti lietuviškai. Mūsų kaimiečiai — žmonės kuklūs, nuolaidūs — ir pradeda visa šeima kalbėti lenkiškai. Po kiek laiko atsiranda anūkėliai, argi seneliai „laužys" liežuvius tiems mažyliams, geriau patys laužo, ir taip gimsta jaunoji ir naujoji karta. Ir jau geriau į pradžios mokyklą eina į lenkiškas klases, nors yra ir lietuviškos.

Kartais būna ir taip, kad tėvai nutaria leisti vaikui vietoje baigti gimnaziją, kur reikalinga lietuvių kalba. Tada keleriems metams ponišką „unarį" pakiša po šluota ir leidžia vaikui šnekėti lietuviškai (pakol baigs mokyklą).

(Bus daugiau)

Europos LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN — Lithuanian Weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE

Printed and Published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT. England

TEL.: 071-727 2470 TELEX: 261947 SOS G FAX: 071-221 6164

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė

Prenumeratos kaina metams: Didžioje Britanijoje — 20 svarų;

Užsienyje — 25 svarai (Vokietijoje 77 DM) oro paštu.

Vienoj skilty įdėto skelbimo kaina 10.00 svarų už 25 mm. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštyje kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Vladas Dargis.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ar leidėjo nuomonę.

Lietuvių Kronika

PADĖKOS

Prašome „Europos Lietuvyje" paskelbti trumpą padėkos žodį visiems Jungtinės Karalystės lietuviams už nuoširdų ir šiltą mūsų priėmimą ir rūpinimąsi visą kelionės laiką. Ypatingai dėkingi mielai Eimučio ir Rūtos Šovų šeimynai. Jų tėviškos globos ir vaišingumo dėka mes pažinome nuostabų Valijos kraštą. Dėkojame Gintui-Markui Šovai ir visai Lietuvių jaunimo sąjungai už kvietimą dalyvauti kasmetiniame sąjungos suėjime, Lietuvių Namų vadovybei už paramą Londone.

Tikime, kad ši trumpa, bet vaisinga pažintis su Britanijos lietuviais padės tolimesniam bendravimui ir numatytų planų įgyvendinimui.

Linkime visiems lietuviams sveikatos, energijos ir pasiaukojimo dirbant Lietuvai.

Su pagarba, Jūsų bičiuliai

Arūnas Degutis ir Algis Miknevičius

Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungai ir Lietuvių Namų Bendrovei.

Lietuvos Respublikos Aplinkos Apsaugos Departamento vardu dėkoju Jums už pagalbą ir paramą gaunant reikalingą mums literatūrą, dovanotas knygas.

Prašome priimti mūsų padėką ir pagarbą Romui Kinkai už organizuotus susitikimus su Aplinkos Departamento darbuotojais ir dovanotas knygas. Tai pat esame dėkingi Vladui Dargiui už suteiktą paramą.

Su geriausiais linkėjimais ir pagarba

Rimvydas Andrikis

Ekonomikos valdybos viršininkas

SODYBOJE

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 24 d., šeštadienį, 16 val., Sodybos didžiojoje salėje įvyks Lietuvos kariuomenės minėjimas su programa. Bus paskaita, disko šokiai ir loterija. Ruošia DBLS-gos Sodybos skyrius. Visus kviečiame apsilankyti.

Sk. Valdyba

MANCHESTERYJE

MINĖJIMAS

Lapkričio 24 d., 18 val., Manchesterio Lietuvių Klube, 121 Middleton Rd., Manchester, LVS-gos „Ramovė" Mančesterio skyrius ruošia

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMĄ

Programoje V. Bernatavičiaus paskaita ir meninė dalis.

Visi tautiečiai yra maloniai kviečiami kuo gausiau šiame minėjime dalyvauti.

Skyriaus valdyba

PAMALDOS

Gloucesteryje — lapkričio 17 d., 12 val., Šv. Petre.

Stroude — lapkričio 17 d., 15 va'., Beeches Green.

Nottinghame — lapkričio 18 d., 11.15 val., Židinyje.

Derbyje — lapkričio 18 d., 14 val., Bridge gate.

Birminghame — lapkričio 18 d., 17 val., Šv. Onoje.

KAS— KADA—KUR?

1991 metai.

Vasario 16 — pagrindinis Vasario 16 minėjimas Hüttenfeldo Bürgerhause, V. Vokietijoje.

WOLVERHAMPTONE

MIRĖ VYTAS BUNDONIS

Spalio 31 d., 10.30 val., prie Šv. Petro bažnyčios rinkosi grupė lietuvių ir draugų atsisveikinti su mūsų broliu Vytu.

Gražiai Mišių apeigoms patarnavo kun. S. Matulis, MIC., lietuviškai ir angliškai pareiškė užuojautą šeimai ir visai bendruomenei.

A.A. Vyto Bundonio asmenyje netekome gero žmogaus, patrioto, aktyvaus bendruomenės ir Sąjungos nario. Tegu Jam būna lengvas šioje svetingoje, nors ir svetimoje žemelėje kapas, apibarstytas brolio aukštaičio iš Lietuvos atvežta saujele žemės.

Velionis buvo palydėtas daugelio į Danecourt Tettenhall kapines. Prie kapo religinių apeigų metu buvo sugiedota „Marija, Marija".

Kun. S. Matulis, MIC., Sąjungos ir bendruomenės vardu atsisveikino su a.a. Vytu Bundoniu. Kai karstas dengėsi žemele, verkėme ne tik mes, bet ir dangus.

Po laidotuvių visiems lenkų klube buvo suruošta arbatėlė.

Nors mūsų gretos jau mažėja, buvo malonu mūsų tarpe matyti lietuvių kilmės jaunimą. Gerai, kad jie atvyko pagerbti a.a. V. Bundonį, nes jie dabar turės tęsti Vyto Bundonio darbą Lietuvos labui.

V.K.

BBRADFORDE

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 24 dieną Bradfordo „Vyties" klubo ir DBLS-gos Bradfordo skyrius ruošia didesnio pobūdžio Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą.

Paskaitą skaitys DBLS-gos Politinio darbo komisijos koordinatorius Romas Kinka. Meninę programą atliks Vincent O'Brien vadovaujami „Harmonija" dainininkai.

Prašome visus gausiai dalyvauti

Klubo ir Skyriaus valdybos

LONDONE

VAIKŲ FONDO PIRMININKAS VIEŠI LIETUVOJE

JAV lietuvis Petras Leonavičius (Peter Levonowich), D. Britanijos šalpos Lietuvos vaikams fondo prezidentas, aplankė dvi Vilniaus ligonines, kuriose gydomi vaikai. Šiuo metu šis fondas užsienyje yra surinkęw apie 5000 svarų sterlingų.

„Gimtasis kraštas" (1990.XI.31).

VAIKAMS REMTI FONDAS

BRITISH-LITHUANIAN RELIEF FUND FOR CHILDREN IN LITHUANIA

Dosnus Škotijos lietuvių kultūrinis ir socialinis klubas, vadovaujamas J. Bliūdžiaus, per kun. dr. J. Sakevičių MIC atsiuntė didžiulę **1000.00 sv. auką** Lietuvos vaikams remti. Nuoširdi padėka Škotijos lietuviams.

Manchesterio lietuvių socialinis klubas atsiuntė 222.00 svarus, kurie buvo surinkti per Tautos Šventės minėjimą. Aukas rinko B. Kupstienė ir S. Keturakienė: 20.00 sv. — kan. V. Klimaitis; po 10.00 sv. — S. Lauruvėnas, A. Jakimavičius, H. Pergauskas; po 5.00 sv. — O. Eidukienė, M. Žemaitis, K. Murauskas, H. Vaineikis, J. Navickas, V. Motuza, A. Žebelys, A. Jaloveckas, A. Myliūnas, D. Silius, V. Rudys, J. Bačinskas, A. Bendžius, P. Virbickas, M. Purienė; 3.00 sv. — A. Podvoiskienė; po 2.50 sv. — O. Dainauskienė, E. Prasauskienė; po 2.00 sv. — M. Pauliukonis, J. Sablevičius, E. Stanionienė, J. Panavas, J. Duoba, V. Geležinis, J. Šnelius, M. Cantys.

A. Podvoiskis be sąrašo surinko 70.00 sv.

50.00 sv. aukojo D.S. Balier, Managing director, the Credit Protections Association.

Po 5.00 sv. — Majorie Britnell, M. Augustaitienė.

2.00 sv. — B. Rielly, Scotland.

Fondo valdyba viisiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Anglijos katalikų savaitraštis „The Universe" 1990.XI.4 d. laidoje įdėjo pasikalbėjimą su dr. Solominu iš Respublikinės vaikų klinikinės ligoninės Vilniuje, apie ligonių vaikų padėtį ir ko labiausiai ligoninėms trūksta. Tame pačiame pasikalbėjime fondo sekretorė Hilda Piščikienė papasakojo apie Lietuvos vaikams paramos fondo veiklą ir pranešė kokių vaistų bei diagnozinių reikmenų Lietuvos ligoninei labiausiai reikia.

Pasikalbėjimas baigiamas raginimu siųsti fondui aukas ir pridedamas fondo adresas.

„Waltham Forest Independent" (Šiaurės Londono savaitraštis) įdėjo žinią apie Lietuvos vaikų ligonių sunkia padėtį ir nurodė fondo adresą.

SVEČIAI LONDONO PARAPIJOS CENTRE

Lapkričio 4 d., 11 val. pamaldose dalyvavo Ateitininkų Federacijos Vadas Juozas Polikaitis iš Čikagos ir skaitė Mišių skaitinius. Po pamaldų parapijos menėje susitiko su Londono lietuviais ir trumpai kalbėjęs, prašė remti laisvėjančią Lietuvą visomis išgalėmis.

Taip pat lankėsi Asta Tijūnaitytė iš Čikagos, kuri Londone gilina savo studijas ir Nijolė Juozapaitytė iš Australijos, gyvenusi Londone.

BALTIC STORES & CO. (Z. JURAS)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB Tel. 081-460 2592

SIŪLO PASINAUDOTI IŠPLĖSTA IR ĮVAIRIAPUSIŠKA PREKYBA SU LIETUVOS RESPUBLIKA

Galiu pasiųsti

pačius paskutiniausius Vakarų Europoje gaminamus ir gaunamus vaistus

plačiai pasaulyje žinomas angliškas ir kitas įdomias medžiagas

madingai pasiūtus rūbus, kostiumus ir sportinius batus

ELEKTRONINES PREKES

rusiškus ir kitų kraštų automobilius:

Lada 1300 nuo £3990; Samara nuo £4686

Taip pat pervedu palikimus į Lietuvą arba kitus kraštus pageidaujama valiuta, atlieku visas finansines ir banko operacijas vertingiausiu kursu, priimu įvairiam laikui investicijas ir sudarau testamentus bei administruoju nuosavybes. Persiunčiu palikimus vertingiausiu PAVELDĖTOJUI būdu tarpininkauju įvairių dokumentų sudaryme.

Visą rugsėjo mėnesį Z. Juras bus Vilniuje. Visais reikalais kreiptis šiuo adresu: Vilnius, Pionierių 3-2, tel. 62 66 66.

KUWAIT OKUPACIJA PRILYGSTA LIETUVOS OKUPACIJAI

Lietuvos Respublikos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis kalbėdamas sovietinėje TV programoje „Kas yra kas?", vaizdžiai palygino Lietuvos aneksiją 1940-tais metais su Kuwait okupacija ir to krašto prievartiniu įjungimu į Iraką. Lietuviai ne laisvanoriškai įsijungė į Sovietų Sąjungą, panašiai kaip Kuwait — ne laisvanoriškai prisijungė prie Irako. Ir vienu ir kitu atveju, pasakė pirmininkas V. Landsbergis, svetimos valstybės prisijungė okupuotus kraštus. Tai negalima kitaip pavadinti, kaip aneksija, prievartine aneksija. Jis toliau pažymėjo, kad Lietuva, šių metų kovo vienuoliktąją atkūrusi savo nepriklasuomą valstybę, nenori vėl įsijungti į Sovietų Sąjungą tokią, kokia ji dabar yra. Šiuo klausimu netenka laukti stebuklo. Lietuvos nusistatymas yra tvirtas ir aiškus. Paklaustas, ar galima tikėtis, kad ateityje Lietuva įsijungs į naująją TSRS sąjungą, kurią yra numatęs prezidentas Gorbačiovas, V. Landsbergis teatsakė, „pamatysime". Lietuvos AT pirmininkas taip pat griežtai pasisakė prieš sovietinių respublikų dabartinių sienų pakeitimus. Galop, į klausimą, ką manąs apie Nobelio Taikos premijos suteikimą Michailui Gorbačiovui, Vytautas Landsbergis atsakė, jog būtų buvę tikslingiau paskirti premiją Gorbačiovui po to, kai būtų pripažinęs nepriklasuomą Lietuvos valstybę. Pažymėtina, kad užsienio spauda dažnai sugretina Vytautą Landsbergį su kitais žymiaisiais Centro ir Rytų Europos kraštų lyderiais, vedusiais savo tautas į demokratiją, laisvą ir nepriklausomą gyvenimą.

LAPKRIČIO 7-OJI DARBO DIENA

Lietuvos Respublikos AT panaikino lapkričio septintosios bolševikinės spalio revoliucijos valstybinę šventę: nuo dabar lapkričio septintoji bus darbo diena. Nedarbo dienomis Lietuvoje paskelbtos — naujųjų metų diena, sausio pirmoji, Lietuvos nepriklausomybės šventė — Vasario 16-toji, Velykų diena, motinos diena, Visų Šventųjų šventė, lapkričio pirmoji ir pirmoji Kalėdų diena. Lietuvos AT prieš spalio 24 d. taip pat nusprendė, kad kariuomenės paradai Lietuvoje galės būti rengiami gavus AT prezidiumo leidimą. Leidimo paradam rengti turės prašyti miestų ir rajonų tarybos.

Pažymėtina, kad Estijos ir Latvijos AT taip pat neseniai panaikino lapkričio septintosios — bolševikinės revoliucijos šventę. Rygos miesto taryba pasiūlė Pabaltijo karinės apskrities vadovybei lapkričio septintąją numatytą kariuomenės paradą pravesti už sostinės ribų, karinei apskričiai priklausančiuose plotuose, tačiau, pagal turimas informacijas, karinė vadovybė pasiūlymą atmetusi.

Estijos AT pranešė, kad negalinti vykdyti Sovietų Sąjungos prezidento Gorbačiovo įsako lapkričio septintąja visose respublikose rengti kariuomenės paradus. Estijos AT pažymėjo, kad prieš Gorbačiovo įsako paskelbimą, bolševikinės revoliucijos šventė Estijoje buvo panaikinta, todėl lapkričio septintoji bus darbo diena ir kariuomenės paradai negalės būti rengiami. Estijoje, kaip ir Latvijoje, su šiuo sprendimu nesutinka sovietų kariuomenės vadovybė.

NUTRAUKTOS DERYBOS

(Atkelta iš 1 psl.)

Nuo 1988 m. iki 1990 m. balandžio 21 d. — Seimo Tarybos pirmininkas.

Vedęs, turi tris vaikus. Žmona — Gražina Ručytė-Landsbergienė — pianistė. Dukros — Jūratė ir Birutė — muzikės, sūnus Vytautas — kino režisierius ir literatas. 1989 m. kovo 26 d. Panevėžyje išrinktas TSRS liaudies deputatu, o 1990 m. vasario 24 d. — Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatu. 1990 m. kovo 11 d. išrinktas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininku.

PASAULYJE

Reikalauja kompensacijos

Londone susidarė grupė asmenų, kurie sutarė reikalauti iš Irako kompensaciją už prarastą tarnybą ir turtus Kuwait. Kompensacijos dydis sakoma, gali siekti iki 350 mln. svarų. Apie 3.500 asmenų esą vienaip ar kitaip nukentėję nuo Irako invazijos į Kuwait. Verslininkų firmos irgi prisideda prie šios akcijos.

Nejaugi...?

Kai kurie korespondentai, stebėję vykusius gubernatorių ir papildomus kongresmenų rinkimus JAV, teigia, kad rinkimai Sovietų Sąjungoje buvę demokratiškesni. Kandidatai galintieji daugiau pinigų išleisti rinkiminei propogandai, turėję daugiau šansų laimėti rinkimus. Taip pat sako, kad balsuotojų registracija ne visur yra patikima, kaip pvz., Rumunijoje vykusiuose rinkimuose. Tačiau, spėliojama, kad kai kurie respublikonų partijos kandidatai pralaimėjo rinkimus, nes prezidentas Bušhas po ginčų su kongresu dėl JAV biudžeto prarado populiarumą.

Likviduojasi Varšuvos Paktas

Varšuvos Pakto valstybių užsienio reikalų ministrai Budapešte susitarė dėl tankų ir kitų ginklų pasidalinimo. Niekas neabejoja, kad Varšuvos Paktas pasidarė bereikšmis, ypač po to kai Pakto nariai Vengrija ir Čekoslovakija pareiškė norą įsijungti į Europos Bendruomenę. Tuo pačiu ir Atlanto Paktas tapo bereikšmis ir jamieškoma kita paskirtis. Po Irako invazijos Vakaruose brandinama nuomonė, kad Atlanto Paktas dar gali būti reikalingas.

Įkaitų diplomatija

Irako prezidentas Sadam Hussein laiko tūkstančius užsiniecių, kuriuos jis sulaikė po Kuwait invazijos ir dabar juos „pardavinėja". Pardavinėja ne už pinigus, bet už įvairius patarnavimus Irakui. Austrijos prezidentas Kurt Waldheim, buvęs Britanijos ministras pirmininkas Ted Heath, Vokietijos — Willy Brandt, Japonijos — Nakasone, Danijos — Jorgenson visi lankėsi Irake ir kalbėjosi su Saddam Husseinu, lyg tai sakydami, kad jis nesąs visiškai blogas, o kad tų garbingų svečių kelionės apsimokėtų — jis pavieniui ar grupėmis išleidžia laikytuosius įkaitus grįžti į savo kraštus. Paskutiniausias jo jaukas yra 50-čiai britų įkaitų leisti paskambinti savo artimiesiems ir pakviesti juos atvykti Kalėdų šventėms į Iraką. Šiuo pasiūlymu pasinaudojo dešimt moterų, kurios išvyko į Iraką aplankyti savo vyrų. Moralinis klausimas būtų šis: kokią teisę Saddam Hussein turi tuos įkaitus laikyti nelaisvėje?

Kerštui nėra galo

Didelis arabų priešas, rabinas Meir Kahane, kuris seniai grasė atkeršyšiąs arabams už jų padarytas skriaudas žydams Palestinoje, prie viešbučio New Yorke buvo arabo nušautas. Tuoj Izraelyje buvo nužudyti du arabai. Bijomasi, kad šis kerštas tęsis ir toliau.

Pataria nepataikauti Gorbačiovui

Estijos užsienio reikalų ministras Lennart Meri, po pasimatymo su Britanijos užsienio reikalų ministru Douglas Hurd, patarė britams Gorbačiovui nepataikauti, nes tai gali jam pakenkti, apsunkinti atsispirti prieš savo oponentus. Reikia sudaryti sąlygas, kad jis galėtų sakyti savo kritikams, jog taip visas pasaulis galvoja, o tada jam bus lengviau pravesti savo reformas, palankias Vakarams. Britanijos užsienio reikalų ministerijos atstovas po pasimatymo su L. Meri pasakė, kad dabartiniai akademiniai ir kultūriniai ryšiai tarp Estijos ir Britanijos turėtų būti plečiami. Taip pat numatoma atidaryti informacijos centrus Taline ir Londone.

Iškilmės Londone ir Maskvoje

Šiemet revoliucijos minėjimas Maskvoje sutapo su Britanijos parlamento naujos sesijos atidarymu Londone. Revoliucijai pagerbti vykstančio parado Maskvoje metu, kažkas iššovė du šūvius, jeigu jie buvo skirti Gorbačiovui, tai jis nepataikė. Tą pačią dieną Londone vyko didelės iškilmės, kuriomis karalienė Elzbieta II atidarė naują parlamento sesiją ir perskaitė vyriausybės paruoštą programą Lordų Rūmuose. Po to parlamente sekė ministrės pirmininkės ir opozicijos vadų kalbos ir diskusijos.